

[Aase Olesen]

nisationer. Rene erhvervsorganisationer o.lign. har udmærket mulighed for at udtrykke sig ad anden vej, og det behøver vi ikke så meget internt arbejde med i selve kommissionen. Det må være eksperter, det må være de involverede myndigheder, og så må det være folketingspolitikere, som skal sammensætte kommissionen.

Ministeren forstår ikke den kritik, jeg har rettet mod arbejdet i kommissionen, fordi han mener, at formanden og det socialdemokratiske medlem enstemmigt har givet udtryk for, at det går udmærket. Jeg er jo i den situation, at jeg ikke kan referere – det går jeg ud fra at ministeren er enig med mig i – men jeg vil gerne sige, at den kritik, jeg har, og som angår justitsministeren direkte, er, at jeg har oplevet det som en evig kamp for at blive refereret rigtigt, og det gælder ikke mig personligt, men det mindretal, som ikke var enig med de embedsmænd, der var i justitsministeriet. Det har været et arbejde af den anden verden overhovedet at få lov at blive refereret for sine egne synspunkter. Det kan jeg selvfølgelig ikke bevise, for de referater, der nu foreligger og fremstår i betænkningerne, er selvfølgelig det, vi har skrevet under på, men jeg skal love for, at referaterne har set anderledes ud oprindeligt.

Jeg har siddet i et andet af justitsministeriets udvalg, nemlig ægteskabsudvalget, igennem 10 år og har aldrig været ude for den behandling, som man fik i færdselssikkerhedskommissionen. Jeg beklager, at jeg er nødt til at referere her – jeg går ud fra, at det er derfor, formanden rømmer sig – men når ministeren ikke kan forstå, hvad det er, man kritiserer, kunne jeg opfordre ministeren til at indkalde involverede parter, så vi kunne få en snak om, hvad det er, der er i vejen med sådan et arbejde. Det er i hvert fald ikke ordentlige vilkår at byde folkevalgte medlemmer.

Så siger ministeren, at han gerne vil opmuntre dem, der skal arbejde videre med færdselssikkerhed, og det synes jeg er udmærket. Det kan vi også godt trænge til, for det, vi har oplevet igennem de mange år, er jo, at vi har siddet og knoklet med arbejde, som man derefter smider hen på en hylde for at lave noget helt andet. Derfor kan jeg ikke forstå, når ministeren siger, at koordineringen jo har fundet sted. Jeg talte om koordinering mellem de forskellige organer og mel-

lem organerne og det, der foregår i ministeriet. Når den grønne 2. del af færdselssikkerhedsredegørelsen siger, at man skal koncentrere indsatsen dér, hvor ulykkerne sker, nemlig i byerne og de tætbebyggede områder, så kalder jeg det ikke koordinering, at justitsministeren barsler med et forslag, der øger hastigheden på motorvejene. Det er ikke koordinering i min terminologi, men det er det muligvis i ministerens.

Jeg takker for svaret vedrørende lydssignaler.

Jeg fik ikke noget svar på forslaget om, hvad vi kunne gøre ved spirituskørsel, altså dem, der syndede, og når jeg spørger, er det naturligvis, fordi ikke lige præcis det forslag, jeg kom med, men noget tilsvarende, indgår i redegørelsen. Og så siger ministeren, at han vil ikke svare på konkrete forslag. Det er der ikke noget at gøre ved, men hvordan skal vi så få at vide, hvad ministeren har tænkt sig, for jeg troede altså, at det var rigtigt, at debatten skulle handle om fremtiden.

Så vil jeg sige, at når ministeren henstiller til forskellige og gerne vil opmuntre folk, der skal arbejde med færdselssikkerhed, så savner jeg en appel til folk, og herunder taxaCHAUFFører og lastbilCHAUFFører, om at holde loven. Jeg savner også en appel til folketingsmedlemmer om at respektere loven og respektere flertal og ikke komme med usande påstande herinde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 30:

Forslag til folketingsbeslutning om retningslinjer for politiske udsendelser i lokalradio og -TV.

Af Bilgrav-Nielsen (RV) m.fl.
(Fremsat 29/10 85).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

[Ministeren for kulturelle anliggender]

Regeringen har stor forståelse for det radikale venstres ønske om en drøftelse af politiske reklamer. Naturligvis kan det da virke ulogisk at forbyde kommerciel sponsorvirksomhed og reklame og samtidig tillade politiske indslag af samme karakter, men sådan er betingelserne fastsat i forsøgsordningen, således som jeg i øvrigt også flere gange har redegjort for her i folketinget.

Den aktuelle kommunale valgkamp vil naturligvis sætte fokus på disse problemer og gøre dem tydelige for enhver. Spørgsmålet for regeringen er derfor ikke, om problemet er væsentligt eller ej, for det er væsentligt, og intentionerne om gennem denne debat at gøre alle bevidste om den virksomhed, der foregår i lokalradio og -TV, er vi ganske enige i.

Problemet med dette beslutningsforslag er derimod dels fremsættelsestidspunktet i forhold til kommunalvalget, som finder sted om mindre end 3 uger, dels at det, som man med forslaget ønsker at forbyde, respektive sikre, kræver nogle nærmere definitioner. Et par eksempler på spørgsmål, som man må afklare, er: ønsker man at gribe ind over for indgåede kontrakter? Hvad forstås man ved politisk formål? Og hvad vil man gøre ved stationer, der i overensstemmelse med lov og regler alene propaganderer for ét bestemt politisk synspunkt, uanset om dette ikke måtte være reklame- eller sponsorvirksomhed?

Disse og flere spørgsmål må afklares meget hurtigt under udvalgsarbejdet. Det er for mig at se tvivlsomt, om det kan lade sig realisere inden den 19. november, for valgkampen er jo godt i gang. Vi må vel også overveje, om man så kort tid før forsøgsordningens udløb skal ændre i reglerne og i indtægtsmulighederne for nogle stationer, der har handlet lovligt og i god tro, eller om man skal afgøre dette spørgsmål i forbindelse med det lovforslag om en permanent ordning på lokalradio- og -TV-området, som vi i øjeblikket har til behandling i folketinget.

Men ingen tvivl om, at vi hilser debatten velkommen. Den måtte komme før eller siden. Vi finder, den er væsentlig, og vi deler bestemt det radikale venstres ønske om, at radio/TV-stationerne skal vise størst mulig åbenhed over for opstillingsberettigede lister ved kommunalvalget, og det ønske tror jeg i øvrigt at et stort flertal i folketinget deler.

Tastesen (S):

Beslutningsforslaget må vel nærmest betragtes som det radikale venstres reklameindslag i den kommunale valgkamp. Om partiet så når sin hensigt, er en anden sag, for forslaget er jo et indgreb over for den frihed, de lokale radio- og TV-stationer har fået i forsøgsperioden til at udsende de budskaber, de vil. Og lad mig så føje til her, at jeg naturligvis deler den opfattelse, at det tjener radio- og TV-stationer bedst, når de beskæftiger sig med politisk arbejde, at de søger også at lade divergerende synspunkter komme til orde.

Men det er netop en del af forsøget, at indehaverne af sendetilladelse ikke er forpligtet til alsidighed, og det er også en del af forsøget, at afprøvningen kan ske i forhold til politiske valg. Jeg synes faktisk, det er pinligt, at det radikale venstre nu foreslår en slags tvangsendgreb her midt i den kommunale valgkamp og kort tid før forsøgsperiodens udløb.

Kulturministerens notat af 17. oktober i år fortæller klart, hvordan retstilstanden er, samt at det i realiteten er en fortsættelse af den retstilstand, der var gældende ved det seneste folketingsvalg og ved EF-valget. De, som har sendetilladelse, har disponeret ud fra denne retstilstand med hensyn til salg af sendetid, og hvis man tænkte sig beslutningsforslaget vedtaget, ville det have karakter af en lovgivning med tilbagevirkende kraft.

Jeg forstod derfor godt, at den tale, som ministeren holdt her for et øjeblik siden, var fuld af betænkeligheder, selv om man skulle søge at vise en vis form for god vilje, for rent praktisk ville man komme ud i nogle enormt store problemer, hvis man greb ind og ændrede grundlaget for forsøgsperioden her lige på det sidste.

Men jeg vil i øvrigt sige, at forslaget er en misforståelse med hensyn til nærdemokratiets funktioner. Lige så vel som dagblade bør radio- og TV-stationer i nærmiljøet have fuld frihed til at lægge deres egen redaktionelle linje. Alle medier beskæftiger sig i større eller mindre grad med udsendelser, der har et politisk indhold. At forlange f.eks., at alle 27 partier og lister, der opstiller til valget i København, skulle behandles ens i alle medier, har ikke noget med hverken fornuft eller praktisk virkelighed at gøre.

[Tastesen]

Hvorfor har man for resten ikke stillet forslag om, at dagspressen skulle underlægges de samme alsidighedsregler? Det kunne da f.eks. være interessant at se, hvordan Skive Folkeblad eller Land og Folk eller Børsen kom til at se ud i så fald.

Socialdemokratiet må klart afvise de radikales forslag som et utidigt indgreb i en forsøgsperiode. Vi mener, at friheden skal blomstre i hvert bed, fremfor at alle blomsterbede skal komme til at ligne hinanden.

Det forhold, at det radikale venstre har nogle ønsker, må komme til udtryk i forbindelse med den generelle lovgivning, og så må vi se, hvor langt vi kan følges ad på dette punkt. Vi har jo et lovforslag, der behandles i folketingets kulturudvalg i øjeblikket, og her er adressen, hvis man skal finde frem til, hvordan den generelle lovgivning skal være. Her har socialdemokratiet også sine ideer, som vi vil søge at vinde tilslutning til, men vi vil ikke være med til at gribe ind i et forsøg. Det villé være uværdigt af folketinget.

Flemming Jensen (KF):

Dansk TV sendte engang en serie, der vist hed »Soap«, som sluttede hvert afsnit med at spørge: »Er De forvirret?« Hvis denne slutreplik skulle dukke op nogle enkelte steder nu, er det ikke noget under.

De hidtil svorne modstandere af reklamer i TV benytter nu den økonomiske styrke, de har, til at annoncere, reklamere og bringe politiske budskaber mod betaling, en betaling, der i visse tilfælde er prohibitiv, og dermed gøre mediet til et monopol, og her er forskellen i forhold til dagspressen. Det lader til, at reklamer ikke mere er et onde, og jeg kan ikke forestille mig, at det kan være varens kvalitet, der gør det.

Selv om TV og radio er relativt nye medier i den politiske agitation, må det erkendes, at de er slået igennem ved denne kommunale valgkamp, og dermed er der dukket et problem op: skal TV og radio kun være for dem, der kan betale? Skal det være dem, der har mange penge, der skal kunne skabe sig dette monopol? Det er, sådan har jeg forstået det, hvad det forslag, vi behandler i dag, søger at hindre; for i dag er der frit slag.

I det konservative folkeparti er vi helt klar over, at forslaget er kommet sent, og vi skal heller ikke lægge skjul på, at der er betydeli-

ge problemer forbundet med gennemførelse af det. Først naturligvis tidsfaktoren. Dernæst den kendsgerning, at der er skrevet mange kontrakter, der er optaget og for øvrigt også udsendt mange ting, og noget venter endnu på at komme på skærmen eller i radioen. Det kan ikke være rimeligt, hvis man vil søge at lade, som om disse kontrakter ikke eksisterer eller udgifterne ikke er afholdt. Jeg vil håbe og tro, at forslagsstillerne er enige i det synspunkt.

Jeg bør måske også nævne, at der er afgrænsningsproblemer. Hvad er politisk reklame? Det kan jo også være organisationer, der på en eller anden måde køber sig ind.

Forslaget vil give anledning til, at vi i kulturudvalget kan drøfte, hvordan den permanente ordning skal være, fordi forslaget har rejst disse problemer, men jeg har bemærket allerede nu, at man f.eks. i Odense har draget omsorg for, at alle lister kan blive hørt. Jeg har også bemærket, at en så udmærket sender – det skal jeg sige, da jeg kommer derfra – som Vestegnens Lokalradio og -TV åbner debatten for alle partier, og det synes jeg er godt. Måske kan debatten her i øvrigt opfattes som et signal til vore lokalsendere om at give bred adgang til medierne.

Vi vil medvirke positivt i udvalgsarbejdet til at få afklaret de problemer, der er.

Helge Sander (V):

I den foregående debat forsøgte justitsministeren at give karakter til hr. Jimmy Stahr. Jeg er glad for, at jeg ikke skal give karakter til hr. Tastesen for hans indlæg, for jeg synes nok, at hr. Tastesen kommer ret vidt omkring i relation til det, vi har hørt om reklamer ikke alene fra hr. Tastesen, men fra socialdemokratiet i de sidste vel nok 20 år.

Hr. Tastesen taler om frihed – frihed til hvad? – og om redaktionel frihed. Her må vi da nøje adskille, hvad der er reklamer, og hvad der er redaktionelt stof. Det gør hr. Tastesen ikke i det, han siger, for det, der er reklame, er det, man betaler for, og som man i aviserne indrykker ganske tydeligt og klart som annoncer, og den skrevne tekst er det redaktionelle. Det, der sker nu mange steder, er, at man får en total sammenblanding. Oven i købet har jeg hørt, at man fra Radio Viborg stiller betingelser for deltagelse i en radiotransmitteret debat op til kommunalval-

[Helge Sander]

get. Hver kandidat skal betale 500 kr. Så kalder man det selvfølgelig driftsudgifter i forbindelse med transmissionen, men det er da en kunstig måde at angribe tingene på.

Det er, som om hr. Tastesen forsøger at sige, at politisk reklame, det er ikke reklame, selv om socialdemokratiet udmærket ved, at der bliver betalt for disse politiske udsendelser i lige så høj grad, som der bliver betalt for kommerciel reklame generelt i aviserne. For der bliver jo heldigvis ikke betalt i lokalradio og lokal-TV, for det er forbudt, det fremgår af selve forsøgsordningen. Men hr. Tastesen, hvis det er således, at det er muligt at forklare os forskellen, så kan vi måske komme på talefod. Efter venstres opfattelse er det helt klart, at man ikke kan sondre mellem de to ting. Når der er betalt, så er det reklamer og annoncer, uanset om det er et politisk budskab eller det er et kommercielt budskab.

Nu kan jeg forstå, at socialdemokratiet vil sidde med korslagte arme i forbindelse med TV 2-debatten og iagttagelse, hvad der ellers i øvrigt sker. Jeg synes, det ville være meget, meget bedre, om vi nu fik diskuteret disse forhold, hvor man altså på den ene side siger ja til reklamer og på den anden side siger nej. Jeg synes, vi skulle prøve at gøre det helt klart, at vi taler om reklamer i dag i forbindelse med de politiske budskaber, og hvis man er enige med os i det, så lad os afgøre med det samme, hvad der skal ske fremover. Så behøver vi ikke vente til den 31. marts 1986, hvor forsøgsordningen slutter. Men nu får vi altså demonstreret A-pressens monopol for fagbevægelsens tvangsudskrevne midler, og så er det altså åbenbart helt i orden.

I det radikale forslag er der to dele. Det første er altså forbud mod salg af sendetid. Det kan have sine vanskeligheder på dette sene tidspunkt, som ministeren også kom ind på. Men anden del er måske næsten det vanskeligste, nemlig den ligelige adgang for alle de opstillede partier til at sende. Det er nok meget vanskeligt, når der er så mange både radio- og TV-stationer, hvis indehavere er politiske partier eller organisationer, så at sidde med stopturet og sige, hvornår det er reklamer og hvornår ikke. Så det tror jeg bliver meget, meget vanskeligt at administrere, selv om jeg meget gerne vil følge det konservative folkepartis ordfører og sige, at vi san-

delig håber, at det overalt er sådan, at man giver adgang for alle opstillede partier.

Lad mig sige helt klart, at venstre siger ja til reklamer i alle de elektroniske medier. Vi føler, det er naturligt, at man tager alle former for reklamer med, uanset om det er i et landsdækkende TV 2 eller det er på de lokale stationer, såvel radio som TV.

Vi vil ikke acceptere, at man laver noget som helst, der får tilbagevirkende kraft, og derfor løber vi igen ind i det tidsmæssige problem, for det er vores opfattelse, at dette forslag kun er interessant indtil den 19. november 1985. Deadline er ikke den 31. marts 1986, som i øvrigt gælder for forsøgsordningen, så der vil der blive visse problemer. Men lad mig sige helt klart: vi accepterer ikke, at der lovgives med tilbagevirkende kraft, heller ikke i denne sag.

Vi ønsker den størst mulige frihed, og det gælder både for trykte og elektroniske medier, og det gælder både redaktionelt og med hensyn til reklamerne. Men hvis det er således, at hr. Tastesen er i stand til at definere forskellen for mig, ser jeg meget frem til det.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Jeg vil godt spørge hr. Helge Sander, hvor han får den opfattelse fra, at vi vil sidde med korslagte arme i forbindelse med TV 2-forhandlingerne. Ingen har rykket regeringen stærkere, end vi har gjort, for at få de forhandlinger i gang, så man kunne komme videre, og vi deltager i de forhandlinger, som er sat i gang. Jeg forstår ikke, hvor den opfattelse skulle komme fra.

Jeg vil dernæst gerne spørge hr. Helge Sander: hvem har administreret dette land igennem næsten hele forsøgsperioden? Det har den nuværende regering, den nuværende minister for kulturelle anliggender. Dermed er det ministerens ansvar på baggrund af det erfaringsgrundlag, der har været, hvordan man administrerer den ordning, som rent faktisk er gældende, og som kommer til udtryk i det notat af 17. oktober 1985, der ledsager dette forslag. Det er ikke os, der administrerer det. Alle andre har mulighed for at rette sig ind efter, hvad der står dér, og det har man gjort. Hvad enten det er arbejderbevægelsens stationer eller den kristne radio i København, og hvad det ellers er for statio-

[Tastesen]

ner, så har de handlet fuldstændig ensartet i denne situation. Skal der ændres, må det ske i den generelle lovgivning.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Ja, det var et godt bevis på, at angreb er det bedste forsvar. Der kom ikke svar på et eneste af de spørgsmål, jeg stillede. Men jeg kan til gengæld svare hr. Tastesen på de to, han stillede.

Med hensyn til de korslagte arme – så fornem en udformning kunne jeg ikke give nogen udtalelse – har jeg selvfølgelig læst det i dagspressen, som har ret til at have reklamer og dermed at have dygtige journalister, således at vi har en høj standard i dagspressen herhjemme. Derfor går jeg ud fra, at det er rigtigt, når det står flere steder, at socialdemokratiet i relation til reklamer i TV 2 nu vil iagttage forhandlingerne med korslagte arme.

Det andet spørgsmål gjaldt administrationen af forsøgsordningen. Ja, det er rigtigt, firkløverregeringen har haft en kulturminister, som har administreret det meste af ordningen, men det er en ordning, der er etableret af en socialdemokratisk kulturminister. At den så ikke er fuldstændig, vil vi jo ikke have skylden for.

Men jeg vil til gengæld give ret i, at vi er i en forsøgsperiode, og en forsøgsperiode, hvor vi stadig væk har meget svært ved at skelne mellem forskellige former for reklamer. Det var det, jeg efterlyste at få defineret, for det er det afgørende for os. Forsøgsperioden er som bekendt meget, meget snart udløbet, så det er fremtiden, vi tænker på.

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg vil godt starte med at spørge: hvad er egentlig problemet, når man fremsætter dette forslag? Er problemet, at politiske partier har mulighed for at sige deres mening og købe sig sendetid i lokalradioerne og i lokal-TV, eller er problemet salg af sendetid?

Jeg mener sådan set, at problemet er salg af sendetid. Jeg mener, at det er det, vi skal tage op i forbindelse med den kommende lovgivning, spørgsmålet, om vi vil acceptere, at man kan sælge sendetid, men ikke, om vi vil acceptere, at man, hvis man kan sælge sendetid, også sælger sendetid til politiske partier.

Det er klart, at hvis vi i kulturudvalget og i folketinget skulle blive enige om, at vi ikke vil acceptere salg af sendetid, så kommer det næste problem frem, for hvor skal pengene til lokalradioerne så komme fra? Jeg tror, der er mange lokalradioer, der gerne ville have været fri for at skulle sælge og bruge en forfærdelig masse tid på at få afsat deres sendetimer, men det er da klart, at de med den finansiering, de hidtil har haft, den hjælp, de hidtil har haft fra det offentlige, har været nødt til at gå ud og sælge sendetid. Det vil altså sige, at valget kommer til at stå mellem reklamefinansiering og offentlige tilskud eller måske mellem begge dele, lidt reklamefinansiering og store offentlige tilskud, eller hvordan man nu har det.

Det er klart, at vi fra vores side stadig væk vil undgå reklamefinansiering, og jeg mener, vi i udvalget skal se på nogle modeller for, hvordan man offentligt kunne finansiere lokalradio- og -TV-stationerne.

Så vil jeg i øvrigt sige, at når man nu har lov til at sende politiske udsendelser – og det har man fået lov til – og når der ikke er nogen alsidighedskrav i lokalradio og lokal-TV – og det har vi alle sammen støttet at der ikke skulle være – så er det helt naturligt, at de lokale radioer sælger sendetid også til valgudsendelser. Jeg siger med vilje ikke politisk reklame, for jeg mener, det er et forkert udtryk at sige politisk reklame. Der er tale om politisk information. Vel, med lidt tryk på, at jeg jo selvfølgelig er bedre i mit politiske parti end dem derovre på den anden side i deres, men jeg synes ikke, at vi som politikere skal tale om, at når der diskuteres politik i lokalradio, fjernsyn og også i den store monopolradio, så er der tale om reklame.

Jeg mener også, at tidspunktet, man kommer med dette forslag på, er forkert valgt. Vi har alle sammen vidst lige siden folketingsvalget, at der var mulighed for at sende politiske udtalelser og politiske propagandaudsendelser i lokalradio og lokal-TV. Vi har accepteret det, vi har ikke protesteret. Det radikale venstre har heller ikke haft sagen oppe før nu på et tidspunkt, hvor det er for sent at gøre noget ved det. Vi kan ikke være bekendt over for de radioer, der har skrevet kontrakt med de politiske partier, og vi kan ikke være bekendt over for de politiske partier, der har taget dette med ind i deres plan-

[Ingerlise Koefoed]

lægning, at vi pludselig fra folketingets side kommer og griber ind i det.

Vi vil altså fra SFs side afvise forslaget til folketingsbeslutning, både fordi det er for snævert i sin formulering, og fordi det er for sent fremsat. Så vil vi i øvrigt være villige til i udvalget og i forbindelse med den kommende lovgivning at se nøje på, om vi for fremtiden kan undgå at skulle sælge sendetid, ligegyldigt hvem vi så skal sælge den til.

(Kort bemærkning).

Flemming Jensen (KF):

Inden debatten eventuelt skulle blive totalt afsporet, vil jeg gerne til fru Ingerlise Koefoed sige, at det, vi diskuterer, jo ikke er et spørgsmål om forbud mod at diskutere politik i lokalradio eller lokal-TV. Jo mere, jo bedre. Det, man diskuterer, er, om der foregår et salg til enkelte på betingelser, der i virkeligheden er prohibitive for dem, der ingen penge har. Jeg vil også gerne for en ordens skyld sige, at man ikke behøver at argumentere for at bevare eksisterende kontraktforhold, for det synes vi også man skal.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Nej, jeg er da godt klar over, at man ikke vil forbyde politiske udsendelser i lokalradio og -TV. Jeg kan da også beklage, at det er blevet sådan, at der kan være nogle af de politiske partier eller de partigrupper, der stiller op til kommunalvalget, der ikke har råd til at købe sig sendetid, men samtidig mener jeg, at man må acceptere, at der ingen alsidighedsforpligtelse er; det står i lovgivningen. Det er da klart, at man må give en lokalradio, der f.eks. laves af de grønne – sådan en enkelt en findes der vel – ret til at gå ud med sin grønne propaganda og ikke forlange af den, at den så skal stille sendetid til rådighed for alle mulige andre partier gratis eller for betaling. Sådan er det i dag, og vi taler også om, at der ikke skal være alsidighedsforpligtelse i den næste lovgivning. Vi kunne, som hr. Tastesen har foreslået, lave en åben kommunal kanal, hvor alle kunne komme til med deres budskab, hvis de ikke kunne komme igennem andre steder. Det synes jeg også vi skal tage med ind i udvalgsarbejdet.

Niels Helveg Petersen (RV):

Det lykkedes jo hr. Tastesen at komme helt uden om det principsspørgsmål, som denne debat drejer sig om. Det var pinligt, sagde hr. Tastesen, at forslaget var fremsat. Efter hr. Tastesens tale i dag vil jeg sige, at pinligheden er helt på hr. Tastesens side. For hvad er det, dette her drejer sig om, og som hr. Tastesen overhovedet ikke beskæftigede sig med? Det er følgende spørgsmål: ønsker vi i Danmark, at man skal kunne sælge sendetid, lave politisk reklame i de elektroniske medier, eller gør vi det ikke? Det er hovedspørgsmålet, og det kom hr. Tastesen slet ikke ind på, ikke med anden bemærkning, end at det jo var noget, man måtte tage stilling til, når nu sagen videre skulle behandles. Men en principiel stillingtagen fra hr. Tastesens side hørte vi ikke. Det synes jeg er lidt pinligt, og derfor vil jeg nu stille spørgsmålet: er hr. Tastesen tilhænger af, at der i en kommende lovgivning vedrørende lokal-TV såvel som for TV 2 skal være mulighed for at sælge sendetid, dvs. politisk annoncering, eller er han det ikke? Det spørgsmål må vi dog vistnok have krav på at få klaret af, når hr. Tastesen i øvrigt er så kritisk over for forslaget.

Vi har rejst denne diskussion, fordi vi finder, det er en vigtig principdiskussion. Vi ønsker ikke, at vi i Danmark skal have amerikanske tilstande i det politiske liv. Vi ønsker ikke, at man skal kunne købe sig mandater. Vi ønsker ikke, at man skal kunne købe sig indflydelse på den politiske virksomhed her i landet med penge. Det er også en af grundene til, at vi med stor omhu over for den eksisterende kanal, Danmarks Radio, har udformet regler, der giver ligelig adgang til politiske partier under en valgkamp. Det er jo netop, fordi det er en temmelig grundfæstet dansk holdning, at der skal være lige adgang i den politiske meningsdannelse, og det er der ikke, hvis det er et spørgsmål om at købe sig sendetid, hvis det er et spørgsmål om penge.

Personlig finder jeg det afskrækkende, hvis vi skulle få tilstande, hvor man kan købe sig mandater, og jeg ved godt, at det i denne diskussion i særlig grad er socialdemokraterne, der føler sig ramt. Det kunne man unægtelig også høre på hr. Tastesens indlæg, og det er selvfølgelig, fordi der er nogle socialdemokratiske TV-stationer, der

[Niels Helveg Petersen]

sælger sendetid til priser, som formentlig kun socialdemokratiet og måske et eller to andre partier har råd til at betale.

Men i virkeligheden er dette jo ikke vendt imod socialdemokratiet eller imod noget andet parti. Det drejer sig om et princip. Jeg vil vove den påstand, at åbner man for at sælge reklame eller sendetid i TV og radio, så er det såmænd ikke socialdemokratiet, der i det lange løb får mest glæde af det. Det vil forholde sig modsat, det vil snarere – det viser i hvert fald erfaringerne fra udlandet – være andre kræfter, kapitalkræfter, der får mest glæde af politisk annoncering.

Man spørger så: hvorfor er vi først kommet med forslaget nu, hvorfor ikke op til folketingsvalget? Det kan jeg godt svare på. Vi vidste godt – vi hørte rygter om – at der op til folketingsvalget i 1984 også var TV-stationer, der solgte sendetid. Der var i øvrigt ingen, der gjorde det op til EF-valget. Men ved et folketingsvalg er disse lokale medier på det stade, de har, alligevel meget, meget marginale for meningsdannelsen. Her er det Danmarks Radio, der dominerer, med de regler for ligelig adgang, som dér findes, og det gav os ikke anledning til at rejse spørgsmålet.

Så vil jeg spørge i den korte tid, der er tilbage: er det i overensstemmelse med forsøgslovgivningens ånd, når man sælger sendetid til politiske formål? Da man behandlede dette spørgsmål i sin tid, blev der ikke givet noget klart svar på det. Jeg er aldeles overbevist om, at hvis man havde forelagt det spørgsmål for folketingsvalget, om det skulle være muligt i en lokal valgkamp, hvor de lokale medier spiller en stor rolle, at sælge sendetid, så ville folketingsvalget have sagt, at det ikke var hensigten. Jeg tror ikke et øjeblik på, at folketingsvalget ville have godkendt en sådan udvikling.

Derfor er det også klart, at vi i det videre arbejde med dette spørgsmål vil spørge justitsministeriets lovafdeling, om den fortolkning, der er anlagt af kulturministeriet, er rigtig. Jeg vil også gerne bede justitsministeren om at kommentere det. Kan det virkelig være en rigtig fortolkning, at man siger, at fordi man nu forbyder kommerciel reklame, så er al anden reklame, f.eks. politisk reklame, tilladt? Jeg tror det ikke, men det er da et spørgsmål, vi nærmere vil have afklaret under udvalgsarbejdet.

Nør Christensen (CD):

Indledningsvis vil jeg om det foreliggende beslutningsforslag sige, at vi fra centrum-demokraternes side kan have megen sympati for det rent principielt. Jeg vil også straks give udtryk for, at vi ønsker et hurtigt og naturligvis også grundigt udvalgsarbejde.

Når jeg allerede her til indledning taler om udvalgsarbejde, skyldes det, at der i beslutningsforslaget bestemt er nogle uklarheder, som vi i CD tror automatisk vil give anledning til mange, måske endda striber af spørgsmål. Jeg kan nu heller ikke forestille mig, at forslagsstillerne ønsker lovjaskeri. Det plejer ikke mindst det radikale venstre at gå stærkt imod, og jeg skal for god ordens skyld tilføje, at jeg ikke kender andre partier, som er tilhængere af lovjaskeri.

Så vidt jeg har forstået, har man rundt omkring vist en stigende forståelse for, at alle skal kunne komme til orde. Det synes vi i CD er absolut fornuftigt, og vi opfordrer til, at man ikke alene fastholder den udvikling, men også meget gerne styrker den, i det omfang det overhovedet er muligt, ikke mindst styrker den i den nærmeste, korte fremtid. Der er jo, som det er blevet sagt tidligere, vidt omkring indgået en lang række kontrakter, og jeg kan sige, at CDs samvittighed for så vidt angår kontrakter er fuldstændig ren. Vi har lommestruer på det felt, vores lommer er nemlig tomme, og vi har ikke haft nogen midler til at indgå kontrakter med.

Af selve beslutningsforslaget fremgår det, at man ønsker, at der skal gennemføres regler, hvorefter det kan forbydes at sælge sendetid til politiske partier og politiske formål. Netop ordene »politiske formål« synes noget uklare, og måske kan vi få det nærmere uddybet af ordføreren for forslagsstillerne.

Det hedder videre i forslaget, at man vil sikre ligelig adgang til lokalradio og -TV. Hvad mener man egentlig med det? I CD har vi i årevis ment, at det var nødvendigt i Danmarks Radios regie at kræve alsidighed og fairness. Det har vi benyttet enhver lejlighed til at understrege, og vi vil også benytte denne lejlighed til at understrege det forhold. Men hvad mener forslagsstillerne for så vidt angår lokalradio og -TV? Jeg tænker altså på ordene »ligelig adgang«.

[Nør Christensen]

Jeg synes, at der under denne debat kunne være al mulig grund til at fremhæve socialdemokratiet – nu skal den socialdemokratiske ordfører ikke glæde sig for tidligt, for jeg tilføjer: socialdemokratiets dobbeltmoral. På den ene side er man imod reklamer, på den anden side er man for, men kun for, når socialdemokratiet selv kan drage fordel deraf. Det er vist det, man kalder for dobbeltmoral. Lad mig give et eksempel; der kunne sikkert nævnes mange flere, men jeg skal kun nævne ét.

I Berlingske Tidende den 24. oktober 1985 udtaler hr. Tastesen sig om de politiske partiers reklame. Ifølge den nævnte forsideartikel mener man fra socialdemokratiets side, at der er tale om at foretage begrænsninger i ytringsfriheden. Det forstår jeg simpelt hen ikke, men det kan jo være, at de socialdemokratiske ordførere kan uddybe det bare lidt i løbet af denne debat; der er jo, som man vil vide, en anden omgang.

Jeg ved ikke, om socialdemokratiet har sovet i timen, men der kan da kun være tale om begrænsninger i ytringsfriheden for så vidt angår de partier, som ikke har den fornødne kapital i baglommen. Det er efter vores opfattelse meget uheldigt, for at sige det mildt, at politiske ytringer skal være afhængige af, om man har en eller flere organisationer med sig.

Hr. Niels Helveg Petersen udtalte sig lidt om det amerikanske valgkampssystem, om amerikanske tilstande. Det står selvfølgelig hr. Niels Helveg Petersen frit for; jeg skal bare tilføje, at jeg er tryk ved, at vi ikke har russiske tilstande – dem er jeg noget mere nervøs for.

Afslutningsvis vil jeg gerne gentage, at vi fra CDs side principielt kan have megen sympati for det foreliggende beslutningsforslag, og vi takker forslagsstillerne for det.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Jeg vil spørge hr. Nør Christensen, om han er opmærksom på, at det radikale forslag har to dele. Den ene drejer sig om forbud mod salg af sendetid, den anden drejer sig om et indgreb over for den alsidighed, der er fastlagt i forsøgslovgivningen, hvad angår friheden til at bringe politiske budskaber, idet man vil pålægge de lokale stationer

en alsidighedsforpligtelse. Det opfatter vi som en indskrænkning af ytringsmulighederne og dermed for så vidt også ytringsfriheden. Men nu skal det radikale venstres forslagsstiller jo herop om lidt, og så kan vi måske få en forklaring på, om det ikke forholder sig således.

Maisted (FD):

Jeg takker mine kolleger fra VS, kristeligt folkeparti og fremskridtspartiet, fordi de tillod mig at hoppe over, fordi jeg skal til et kommunalt valgmode i aften.

Lad mig sige om dette beslutningsforslag, at det topper hykleriet. Det er vidunderligt, at de to forbudspartier kan komme op at toppes om reklame i radio og TV. Socialdemokratiet kan selvfølgelig dårligt forsvare sine synspunkter, men det har jo et glimrende selskab, Dan-TV, der er nært knyttet til socialdemokratiet, og mener selvfølgelig, at der skal være reklamer, når det drejer sig om kommunalvalget. Så har vi det radikale venstre, som er overdækket i det andet statsmonopol, Danmarks Radio og TV, til overflod, og dér taler man minsandten om alsidighedsproblemerne, skønt enhver ved, at det dirigeres af den journalistiske frihed og væsentlighedskriterier og intet andet! Man kan sige meget ondt om Danmarks Radio, men det er i hvert fald ikke dens skyld, hvis de røde ikke vinder det lokalvalg, vi skal til den 19. november.

Men jeg tilhører altså et lille parti, som er så glad for smuljerne fra de riges bord, og jeg kan sige, at vi ikke har en krone til at blande os i striden om reklamer i TV og næsten heller ikke i dagspressen, selv om den er betydelig mere alsidig end disse TV-monopoler og Danmarks Radio og TV.

Lenger (VS):

Vi mener ikke, at man bør ændre reglerne for lokalradio- og lokal-TV-forsøget så sent i forsøgsperioden. Vi mangler kun 5 måneder af i alt 3 år, og ved de tidligere lejligheder, hvor der har været knas, har kulturministeren altid afvist med bemærkninger om, at nu skulle forsøget have lov til at køre videre i resten af perioden, og det har vi ikke ubetinget været enige i altid, som f.eks. da arbejdsministeren heller ikke ville gøre noget ved

[Lønger]

dagpengeproblemerne for de aktive i forsøget, fordi det nu var et forsøg.

Men nu mener vi at bordet fanger. Skulle der være grebet ind mod den skæve fordeling af det politiske budskab, skulle det være gjort tidligere. Allerede i januar 1985 gjorde VS gennem et spørgsmål fra hr. Tinning faktisk opmærksom på problemet, men da var der ikke nogen, som var interesseret i sagen. Heller ikke det radikale venstre, som nu i den kommunale valgkampers sidste fase kommer med denne lille knaldperle.

Hr. Niels Helveg Petersen sagde i sit indlæg her, at forslaget kommer netop nu, fordi der jo ikke var noget problem i forbindelse med folketingsvalget – da betød de lokale stationer mindre. Men kommunalvalget den 19. november 1985 har vel været til at forudse i mindst 4 år, så det kan vel dårligt være en begrundelse for, at det radikale venstre kommer lige nu.

Vi må anstændigvis afvise lovgivning eller bare ændrede regler på nuværende tidspunkt. Ganske vist er vi enige i en smule af det radikale venstres tankegang, men nærradioer og lokale TV-stationer har planlagt og har tegnet kontrakter i god tro; nogle af dem har oven i købet spurgt i ministeriet på forhånd. Forslaget ligner derfor noget med at lovgive med tilbagevirkende kraft.

Hvis forslaget vedtages, bliver det uhyre nemt at omgå det; det kan man gøre ved blot at fremskynde de udsendelser, der er tegnet kontrakt om. Forslaget er derfor også uden andet reelt indhold end det indhold, der er i det radikale venstres valgkamp.

Dertil kommer, at forslaget også er uadministrerbart, idet det ikke siger, hvad politisk reklame er. Det kan der være mange diskussioner om – se bare på diskussionen i Hovedstadsområdet's Trafikselskab, hvor man i forbindelse med reklamer på busserne fandt frem til, at Robin Hood på det nærmeste var venstresocialist – hvad vi såmænd ikke skal protestere imod – og så skulle han selvfølgelig ikke til orde. Men det viser noget om, at det er uhyre vanskeligt at definere, hvad politisk reklame er.

Anden del af forslaget siger, at alle skal have lige adgang. Det er efter vores mening i strid med selve ideen i forsøget, den idé, at den enkelte station gerne må være ensidig, og at alsidigheden sikres gennem mangfoldigheden i det samlede æterbillede.

Vi kan ikke acceptere, at man på dette sene tidspunkt ændrer selve grundprincippet i hele forsøget. Det er i virkeligheden det samme som at standse forsøget og starte et nyt, som imidlertid ikke kan bruges til noget, fordi det kun skal løbe i 5 måneder. Noget andet er så, at vi gerne vil være med til at løse problemet med hensyn til de betalte partireklamer og mener, at der skal fastsættes mere permanente regler for nærradioernes og lokal-TV-stationernes virksomhed. Vi vil også gerne løse problemerne med hensyn til salg af sendetid, og vi vil hellere være med til at give tilskud til de lokale stationer end tvinge dem til at sælge deres sendetid.

Derfor bliver det et nej til forslaget og et ja til at se på problemerne uden al denne dramatik og dette valgkampshastværk.

Jeg kan tilføje, at vores modstand mod reklamer er konsekvent, og derfor vil vi fastholde den både i TV 2-debatten og i debatten om nærradioer og lokal-TV, men vi mener, det vil være unfair at gribe ind midt i forløbet.

For en ordens skyld vil jeg også sige, at vi ikke mener, at et indgreb i muligheden for politiske reklamer er et indgreb i ytringsfriheden – den kan vi ikke købe – og dybest set er det vel faktisk meget sundt, at socialdemokratiet bare en enkelt gang må nøjes med samme vilkår som alle andre.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Kristeligt folkeparti forstår sådan set godt de radikale og er enig i de intentioner, der ligger bag det foreliggende forslag, men når man har sagt ja til et forsøg og man hele tiden har vidst, hvilke betingelser der var, men er kommet i tvivl om, hvorvidt der foregik noget, som var i strid med loven, mener vi, det er et ret sent tidspunkt at tage det op på nu; der har jo været rige muligheder for at gøre det før. Men vi vil da hilse med tilfredshed, at spørgsmålet er blevet rejst, for det er jo noget, der debatteres ude omkring.

Nu tales der om, hvorvidt man skal have lov til at købe sendetid. Jeg sad og tænkte på, at man jo hører – uden at jeg skal stå inde for, hvor meget der er om det – at dette, at f.eks. socialdemokratiet eller dets presse sidder på en stor del af disse stationer, ville medføre, at det kun var deres budskab, der

[Inger Stilling Pedersen]

kom ud, hvis man ikke skulle have lov til at købe sendetid. Jeg synes egentlig, det er en god ting – så vidt jeg har erfaret i hvert fald fra mange stationer ude omkring i landet – at man giver andre mulighed for at få deres synspunkter frem. Nu har lokalradio og -TV fået mulighed for at vise, at man kan administrere dette her, for hvis man kører meget ensidigt og der finder mange uheldige ting sted, vil det uvægerlig påvirke den kommende lovgivning. Jeg har megen tiltro til, at de lokale radio- og TV-stationer rundt omkring i landet forstår disse ting.

Endelig vil jeg synes, at det er en fordel, at man får lidt forskelligt ind, for hvis jeg skulle høre på én bestemt propaganda hele tiden, ville jeg da skynde mig at lukke. Der er da større chance for, at jeg lukker op, når der er debat og der sker noget. Derfor synes jeg, man på en måde griber det noget ensidigt an, selv om jeg godt kan forstå, at man synes, de partier, der står med mange penge, også får for stor mulighed for at påvirke. Men vælgerne kan nu også godt tænke en lille smule selv og finde ud af, hvad de ikke gider høre på, og lukke for det. Jeg hører således ikke til dem, der er allermost bange for dette her. Selv et lille parti som kristeligt folkeparti kan altså også få en mulighed for at finde ud af, om de meget få penge, vi har i en valgkamp, skal bruges på den ene eller den anden måde. Vi ved jo også, at det er meget kostbart at annoncere i en avis. Så kan man diskutere, om de priser, der tages, er rimelige, men selvfølgelig vil det også koste noget at drive en station med udstyr. Det er mit indtryk, at man er meget åben rundt omkring; de steder, jeg har kendskab til, inviterer man forskellige partier. Alle får mulighed for at komme til orde, også uden betaling. Jeg ved ikke rigtig, om der ligger noget konkret bag forslaget; hvis det er tilfældet, ville det være rart at få det frem. Jeg synes, det er udmærket, at der er rørt ved spørgsmålet, men kristeligt folkeparti er altså ikke så bange for det, der sker i øjeblikket. Vi tror på, at stationerne ude i landet er sig deres ansvar bevidst; ellers bliver det jo også værst for dem selv.

Pia Kjærsgaard (FP):

Det er meget muligt, at det er min opfattelsesevne, der er noget galt med, men jeg

har endnu ikke rigtig fundet ud af, om de borgerlige partier støtter dette forslag eller de ikke støtter det.

Jeg har hørt, at både hr. Helge Sander og hr. Kofod-Svendsen har udsendt pressemeddelelser – lige efter, at de radikale havde bebudet, at de ville fremsætte dette her forslag – om, at de egentlig syntes, det var ganske fornuftigt. Jeg ved ikke, hvilke relationer hr. Helge Sander har, men der er selvfølgelig noget, der hedder de kristne lokalradio- og -TV-stationer. Jeg går ud fra, at det er de relationer, som fru Inger Stilling Pedersen har.

Men det ser jo ikke ud til, at man kan nå at vedtage eller forkaste dette forslag inden kommunalvalget, og det er fremskridtspartiet såmænd godt tilfreds med.

Selvfølgelg går fremskridtspartiet ind for reklamer i radio og TV, uanset om det er politiske partier, en sæbepulverfabrikant eller en antikvitetsbutik, der ønsker at reklamere. Vi ønsker absolut ikke, at fremskridtspartiet skal være formynder. Vi ønsker, at enhver, der har mulighed for eller ønske om at oprette en lokalradio- eller -TV-station, skal have lov til at gøre det uden offentlig indblanding og selvfølgelig også uden offentlig støtte, betalt af al den reklame, man overhovedet kan få.

Dette her er simpelt hen det mest inkonsekvente forslag, jeg endnu har set herinde, og så er det endda fra de radikale. Det er selvfølgelig rigtigt, som der skrives i bemærkningerne, at der er ulighed, fordi ikke alle partier har lige mange penge til at betale, hvad der skal betales, og derfor ikke kan benytte sig af de bestående lokalradio- og -TV-stationer.

Det er også rigtigt, som der står, at ytringsfriheden er stærkt begrænset, men hvem er det, der ikke på noget tidspunkt har villet være med til at afskaffe organisationstvangen? Det er faktisk bl.a. de radikale.

Dette forslag bider simpelt hen sig selv i halen. Det er de radikale, der har ondt af, at bl.a. socialdemokratiet kan betale for at få så megen politisk sendetid – altså når det drejer sig om de små lokalradio- og -TV-stationer, for i Danmarks Radio får de den jo gratis hver dag og næsten hele dagen.

Men man bør ordne denne sag ved at afskaffe organisationstvangen, og det vil jeg

[Pia Kjærsgaard]

opfordre de radikale til at satse på i stedet for dette her tåbelige og overflødige forslag.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Hr. Niels Helveg Petersen stillede mig spørgsmål og havde forinden været så venlig at sige til mig, at der ville blive stillet spørgsmål, sådan at jeg kunne være forberedt på det. Jeg må dog tilføje, at jeg var taknemlig for, at hr. Niels Helveg Petersen sagde, at han senere ville stille et spørgsmål til justitsministeriets lovfdeling, for jeg er ikke helt sikker på, at jeg fuldt ud kan svare på, hvad hr. Niels Helveg Petersen har spurgt om i dag.

Det vedrørte for så vidt to spørgsmål. Om det ene, sagde hr. Niels Helveg Petersen, at det er en grundfæstet dansk holdning, at der skal være ligelig behandling. Det er rigtigt, i hvert fald for så vidt angår den radio og det fjernsyn, vi har kendt til tidligere – før vi gik ind i en forsøgsperiode. Hvorvidt denne lighedsbetragtning også skal omfatte forsøgsradio eller -fjernsyn, vil jeg gerne have mulighed for, at vi undersøger nærmere i justitsministeriet.

Lighedsbetragtningen er fastslået ved en højesteretsdom. Det er Ugeskrift for Retsvæsen 1960, s. 33 ff, og det er en dom af 13. november 1959. Det var en sag, der blev anlagt i anledning af, at partiet de uafhængige, der ikke var repræsenteret i folketinget dengang, var udelukket fra et vælgermøde aftenen før valget den 14. maj 1957. Højesteretsdom var en enstemmig stadfæstelse af landsretsdommen, hvori der står følgende, som jeg gerne vil citere:

»Ved sagens pådømmelse findes det at måtte lægges til grund, at den stedfundne diskussion i radioen aftenen før valget i forbindelse med transmissionen i fjernsynet har været af stor agitationsmæssig betydning over for vælgerne både i henseende til tidspunktet for udsendelsen og selve iscenesættelsen af denne. Det for et demokratisk samfund afgørende hensyn til en ligelig behandling af alle de i folketingsvalget deltagende partier – et hensyn, som det i særlig grad må påhvile forvaltningen af statsradiofonien at udvise – måtte derfor føre til, at ikke et enkelt af disse partier blev udelukket fra en udsendelse, hvori i øvrigt alle de andre partier deltog.

Idet sagsøgerne efter valglovens § 23 har været berettigede til deltagelse i valget den 14. maj 1957 sammen med de partier, der da fandtes i folketinget, og da der ikke i sagens oplysninger er grundlag for at fastslå, at afgørende praktiske vanskeligheder for sagsøgernes deltagelse i den pågældende radioudsendelse har foreligget, findes sagsøgte, der har ansvaret for de i så henseende truffne dispositioner, at have været ubeføjet til at afskære sagsøgerne fra at deltage i udsendelsen.«

Det er altså rigtigt, at lighedsgrundsætningen her er fastlagt i denne højesteretsdom. Der har også været ombudsmandssager vedrørende tilsvarende spørgsmål; den ene var i forbindelse med en folkeafstemning, og resultatet her har været det samme, nemlig fremhævelse af ligeretsgrundsætningen.

Det andet spørgsmål går mere direkte på lovgivningen og administrationen af det, vi her beskæftiger os med, nemlig forsøgsradio og forsøgsfjernsyn. Jeg kan heller ikke her give noget præcist svar, blot anføre, hvad der er angivet i forbindelse med denne lovgivning, der ikke har taget spørgsmålet op i forbindelse med selve lovforslaget. Men til belysning af det har jeg gennemgået, hvad der er blevet sagt ved behandlingerne og i udvalgsbetænkningen. Ved førstebehandlingen var der vist kun en enkelt, der beskæftigede sig med spørgsmålet om reklame i forsøgsradio og -fjernsyn. Der fremkom en udtalelse i denne henseende fra hr. Søren Hansen, der var socialdemokratiets ordfører under debatten den 6. februar 1981 (Folketingstidende 1980-81, sp. 6216). Hr. Søren Hansen siger her:

»Forslaget betyder et midlertidigt brud på Danmarks Radios monopol. Det har vi intet at indvende imod, men vi noterer os, at en af forudsætningerne herfor er, at reklamefinansieringen, også når det gælder den lokale forsøgsvirksomhed, afvises lige så klart og lige så tydeligt, som det gælder for den øvrige radio- og fjernsynsvirksomhed her i landet.«

I udvalgsbetænkningen er der en tilsvarende udtalelse, men kun fra et mindretal, nemlig socialdemokratiets medlemmer, der siger:

»Et mindretal . . . indstiller lovforslaget til vedtagelse uændret. Mindretallet har under lovforslagets behandling lagt vægt på, at reklamefinansiering af lokale radio- og fjern-

[Justitsministeren]

syns forsøg på samme måde som for Danmarks Radios vedkommende er udelukket. Mindretallet henviser i den forbindelse til ministerens besvarelse af udvalgets spørgsmål 20.« (Folketingstidende 1980-81, Tillæg B sp. 834).

Denne belysning kan jeg altså give foreløbig, men jeg går ud fra, at dette forslag går i udvalg, og så er vi selvfølgelig på sædvanlig måde rede til dér at besvare spørgsmål efter en nærmere og mere grundig undersøgelse.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Det er et spørgsmål til justitsministeren: er det socialdemokratiets ansvar, at den nuværende regering administrerer en lovgivning således, at man giver tilladelse til salg af sendetid og dermed tilladelse til det, som man i det radikale venstres sprogbrug kalder for politisk reklame?

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Jeg forstår, det var et spørgsmål, jeg ikke behøver at forelægge lovafdelingen. Hvorvidt det er det, besvarer vel i og for sig selv. En administration af et lovområde skal selvsagt ske i henhold til den lovgivning, der gælder. Så kan der være uklarheder – og det har jeg ikke haft lejlighed til at undersøge endnu i forbindelse med denne lovgivning – der kan medføre, at man står over for at skulle tilrettelægge en administration, hvilket man ikke har nogen særlig baggrund for at gøre i forbindelse med lovgivningsarbejdet. Jeg håber, det er tilstrækkeligt svar på dette tidspunkt, men er selvfølgelig meget villig til at komme nærmere ind på det i forbindelse med spørgsmål, der vedrører selve lovgivningen om denne forsøgsvirksomhed, og det, som den minister, der skal administrere loven, hvad enten den pågældende minister kommer fra denne eller en anden regering, er forpligtet til i henhold til den gældende lovgivning.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg synes også, det er vigtigt, at vi i udvalget så hurtigt som muligt får sendt nogle spørgsmål over til ministeren om denne såkaldte reklamevirksomhed, men jeg mener

også, at disse spørgsmål, for at vi kan få klarhed over, hvad det egentlig er, der sker med salg af sendetid, bør omfatte et spørgsmål om, hvorvidt det er muligt at få at vide, hvad man i det hele taget har solgt sendetid til i lokalradioerne. For når man taler om reklame, er der sikkert i meget af det andet, man har solgt sendetid til, noget, som man kunne opfatte som reklame.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg vil gerne indlede med at citere fra den debat, der er gået forud for denne folketingsbehandling, for ligesom at prøve at indkredse, hvad der kan være problemet for enkelte af de partier, der har haft ordet i dag, og jeg tænker især på kristeligt folkepartis repræsentant. Jeg tror, det klareste signal, der i den debat, der har været i dagspressen i dagene op til i dag, er kommet om denne sag, er kommet fra netop kristeligt folkeparti. Jeg vil gerne citere, hvad miljøministeren siger til Berlingske Tidende den 25. oktober 1985:

»Politiske reklamer i TV er en klar favorisering af de partier, der har mange penge. Det er ikke demokrati, hvis den politiske formidling bliver et spørgsmål om at have penge i bagdommen.«

Der har været flere tilkendegivelser fra andre – også medlemmer af regeringen – som jeg har været glad for, fordi de klart har vist – hvad jeg også synes gælder mange af indlæggene i dag – at der her er et problem, som vi skal have løst. Der er stillet en række spørgsmål om, hvorvidt dette forslag nu fremkommer for sent, og der er stillet spørgsmål om enkelte uklarheder, som man mener der er i forslaget.

Hvad angår tidspunktet, vil jeg gerne hende opmærksomheden på det bilag, der er optrykt i vort forslag, og som er et notat, vi har modtaget af kulturministeren om salg af politisk sendetid i TV. Heraf fremgår det, at det ikke i nogen valghandling tidligere har været noget udbredt problem. Op til det seneste valg, EF-valget, var der f.eks. ikke nogen TV-station, som tog betaling af politiske partier for at være med i TV-udsendelserne. Det er klart, at det først er nu med den lokale valgkamp, at det bliver afsløret, at der er enkelte stationer, som ikke mener, at de har rimelige hensyn at tage til alle de politiske lister og øvrige lister, som er godkendt som

[Bilgrav-Nielsen]

deltagere i den kommunale valgkamp, og derfor er det klart, at vi må tage spørgsmålet op, når vi ser, at man ikke deler sol og vind lige.

Vi erkender, at det er sent i forhold til den valgkamp, som nu er i gang, og jeg vil derfor også gerne besvare det spørgsmål, som er rejst af mange: hvad med hensyn til indgåede kontrakter? Selvfølgelig ønsker vi ikke, at der skal foretages indgreb over for dem, der har indgået kontrakter og underskrevet aftaler. Der vil oven i købet være udsendelser, som er sendt, og der er flere, som er parate til at blive udsendt. Det ønsker vi selvfølgelig ikke at gribe ind over for.

Et andet spørgsmål, man stiller, er: hvad skal man egentlig forstå ved udtrykket »politiske formål« i forslaget? Vi har jo set, at man i administrationen af lovgivningen indtil nu ikke har ment, det var et problem at tolke, hvad kommercielle interesser er. Hvis man er i stand til at tolke, hvad kommercielle interesser er, må man også kunne tolke, hvad politiske interesser og formål er. Vi synes, det er meget mere logisk, at det reklameforbud, som udtrykkeligt er gældende under forsøgslovgivningen – og det kommer jo til udtryk også i det notat, jeg henviste til før, – og som i notatet tolkes som kommercielle reklamer, også må omfatte politiske reklamer, og at bestemmelsen om, at sponsorvirksomheden, som man siger, ikke må føre til, at der reklameres for sponsor eller sponsors produkter, helt naturligt også burde føre til, at der ikke må sælges sendetid til politiske partier, således at der bliver tale om reklamer.

Vi synes altså, det var logisk, om man havde administreret lovgivningen på den måde.

Så spørges der også om – det var måske ikke så tydeligt i debatten i dag, men det var fremme i går efter ministermødet, hvor kulturministeren satte spørgsmålstegn ved det – hvordan man skulle kontrollere de krav, vi stiller op. Det synes vi ikke er noget problem, for vi har jo et lokalradio- og -TV-udvalg, som i forvejen følger forsøgsvirksomheden og holder øje med, at de regler, der er opstillet, følges.

Jeg vil i øvrigt gerne takke justitsministeren for de bemærkninger, han gjorde. Jeg synes, det er interessant at konstatere, at der i dag rent faktisk af justitsministeren er sat

spørgsmålstegn ved, hvorvidt det krav om ligebehandling, som vi alle sammen ved gælder for så vidt angår Danmarks Radio, også kunne tænkes at gælde lokalradio og -TV. Det har ikke været muligt i dag klart at konstatere, at det ikke omfatter også lokalradio og -TV, og det er sådan set forståeligt nok. Det, der må undre, er, at man i kulturministeriet ikke har anlagt den samme betragtning over for ønsket om at måtte sælge politisk sendetid, når det er forbudt at reklamere ifølge de retningslinjer, der gælder. Det må undre, at man har givet tilladelse til, at der skelnes mellem kommercielle reklamer og politiske reklamer.

Hr. Tastesen kunne jeg slet ikke finde ud af. Jeg forstod på ham, at ét er, hvad der skal være gældende i dag, noget andet er, hvad der eventuelt skal være gældende under en permanent lovgivning. Om hr. Tastesen er tilhænger af, at det skal være forbudt at sælge politisk sendetid under en permanent lovgivning, blev jeg ikke klar over, men jeg har nærmest det indtryk, at det er han. Men uanset hr. Tastesens uklare holdning til dette spørgsmål mener jeg, det har været et gennemgående træk, at man er positivt stemt over for det, som er forslaget hovedsigtet, og jeg mener derfor, at vi med lidt velvilje fra ministeren godt kunne få en handling allerede nu, som kunne få en ganske betydelig virkning.

Hvis det forholder sig, som jeg siger – og det mener jeg det gør – står det for det første klart, at ministerens eget lovforslag, om permanent virksomhed på lokalradio- og -TV-området, må have et ændringsforslag indbygget, som består i, at der ikke må sælges sendetid til politiske partier. Det skulle der være mulighed for at samle et flertal for.

Dernæst mener jeg, at denne konstatering må føre videre til, at man over for lokalradio- og -TV-stationerne med fuld respekt for indgåede aftaler gør opmærksom på, at vi her fra folketingset forventer lighed i den måde, man tilbyder udsendelsestid på, og det kan jo nås endnu. Det var ikke noget dårligt signal herfra i dag at sige til disse stationer: vi forventer af jer, at I tilbyder også de partier, der ikke har haft råd til at betale eksempelvis 2.000 kr. pr. minut, at få sendetid. Jeg tror, at mange af de medvirkende rundt om i lokalradio- og -TV-stationerne vil være lydhøre over for det. Jeg tror, mange af dem

[Bilgrav-Nielsen]

også vil tænke på, at der kommer en tid efter denne, hvor man skal tage stilling til, hvilke af de forsøgsstationer, der i dag kører, der skal godkendes under den permanente lovgivning.

Jeg tror også, at et signal herfra ville have betydning for de mange mindre partier og lister, som er godkendt til kommunalvalgene, men som ikke har været med. Jeg tror, at mange af dem vil opfange signalet og straks melde sig på den lokale radio- og TV-station og spørge: hvornår er det vores tid? Jeg håber derfor, at ministeren vil være velvillig over for den handling. Det ligger helt i forlængelse af, synes jeg, det, ministeren sagde, at hun var enig i hovedsigtet med vores forslag. Lad os få denne meddelelse ud med det samme, så får vi en hurtig virkning.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Jeg vil gerne spørge hr. Bilgrav-Nielsen, om han har nogen fornemmelse af, om der er nogle partier, der ikke allerede nu har tegnet kontrakt, har forberedt deres programmer og har bestilt det hele. Når det bliver sagt, at det ikke skal være med tilbagevirkende kraft, vil det i hvert fald efter min mening komme til at ramme meget få.

Med hensyn til miljøministeren har vi talt om det, og jeg vil gerne gentage: hvis nu f.eks. A-pressen sad på alle TV-kanaler, hvordan skulle andre partier så komme til orde, hvis ikke man havde en mulighed for på en eller anden måde at komme ind i det? Hvad man skal bagefter, kan man diskutere, men som situationen er nu, vil man netop prisgive alle andre.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg ville egentlig så gerne have en lille smule fornemmelse af, hvor stort dette problem egentlig er, og jeg vil spørge hr. Bilgrav-Nielsen, om han kan fortælle mig, hvor mange stationer der har tilbudt sendetid, og hvor mange partier rundt omkring i landet der ikke har kunnet tage imod det tilbud og betale for det.

Jeg vil også gerne spørge: de, der har stillet sendetid gratis til rådighed – for det er der jo også nogle der har – hvad har de

gjort? Har de stillet sendetid til rådighed for alle eller kun for det parti, som de nu bedst kan lide? Jeg synes, der er mange uafklarede ting i dette, og jeg ville ønske, at vi kunne få lidt at vide om, hvorvidt det er det, at socialdemokratiet har taget for meget for sin sendetid, så de andre partier ikke har haft råd til at være med, der er problemet eller dette virkelig er et problem landet over med de eksisterende lokalradio- og -TV-stationer. Det kan vi ikke se af forslaget.

(Kort bemærkning).

Flemming Jensen (KF):

Først vil jeg sige tak til forslagsstillerne for de svar, vi har fået om de hensigter, man havde, og specielt er jeg taknemlig for, at det blev understreget, at indgåede kontrakter naturligvis skal overholdes. Nu er dette ikke noget udvalgs møde, men da pressen jo ikke har adgang til udvalgene, vil jeg da gerne føje et par bemærkninger til om det, der hedder politiske formål.

Hr. Bilgrav-Nielsen sagde, at når man så relativt nemt kunne finde ud af, hvad der var kommercielt, så måtte man også kunne finde ud af, hvad der var politisk. Hvis man forestiller sig – det er ren teori, naturligvis – at en organisation ud af sit mindre overskud køber en sendetid, ikke for at anbefale at stemme på et bestemt parti, men for at skælde nogle andre ud, så er det vel et politisk formål. Hører det med?

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg mener nu nok, at hr. Flemming Jensens spørgsmål er noget teoretisk, for det, der foregår i øjeblikket – og det er det, forslaget tager sigte på – er, at når en enkelt station – vi behøver ikke at nævne, hvilken vi tænker på – kan sige: I kan komme til her; hvis I vil betale 2.000 kr. pr. minut, får I adgang til en afsluttende runde kort før kommunalvalget. De, der ikke har betalt, kommer ikke med. Når man sælger tid, udelukker man dem, der ikke kan betale. Det mener vi er meget udemokratisk, og vi mener ikke, det er kompliceret at lægge nogle linjer for, hvordan man skal forholde sig i en sådan situation.

Fru Ingerlise Koefoed spørger, hvor mange stationer jeg taler om. Ja, det ved vel

[Bilgrav-Nielsen]

ingen i dag, men vi ved, hvordan det foregår visse steder. Vi ved også, at der er steder, hvor det foregår meget fornuftigt, f.eks. i Odense. Samtlige lister og partier har fået tilbudt ligelig sendetid. Sådan mener vi det bør foregå, og så nytter det jo ikke noget, at man taler om, at vi griber ind over for stationer, hvor vi ikke stiller krav om alsidighed. Sagen er jo den, at især for lokal-TV-stationer er der tale om monopoler. Det er rent faktisk sådan, at var der et enkelt parti, der havde midler nok til at alliere sig med en her i området herskende lokal-TV-station, så kunne man dække en tredjedel af Danmarks befolkning med en sådan ensidig reklameindsats. Det er den slags ting, vi mener bør være umulige.

Tastesen (S):

Jeg skylder hr. Helge Sander og hr. Niels Helveg Petersen et svar, og jeg har et spørgsmål til hr. Bilgrav-Nielsen.

Det må vel være naturligt, at de radiostationer og TV-stationer, som arbejderbevægelsen står bag, opfører sig nøjagtigt som alle andre radio- og TV-stationer med denne ret, hvilket administrationen af den nuværende lovgivning – som regeringen har ansvaret for – giver mulighed for.

Dernæst vil jeg sige, at socialdemokratiets holdning er konsekvent. Vi er imod reklamer, og i konsekvens af, at vi er imod reklamer, er vi også imod politisk reklame, når fremtidige ordninger skal udformes. Hvis det derimod skulle ske, at det radikale venstre og regeringen enes om kommercielle reklamer, så må vi tage det til efterretning, men hvis man går ind for kommercielle reklamer, ville det dog være mærkeligt, om man ville udelukke demokratiske politiske partier, religiøse grupper og interesseorganisationer fra at komme til orde gennem reklamer. Men det er en anden sag.

Så har jeg et spørgsmål til hr. Bilgrav-Nielsen, som der ikke blev svaret på i første omgang.

I bemærkningerne til det radikale forslag står der, at ændringerne »må sikre, at de lokale radio- og TV-stationer forpligtes til at give de opstillede partier og lister samme tidsmæssige adgang«. Er det en ligelighedsbetragtning, der betyder, at der skal gives

den samme tid til alle uden hensyn til størrelse, uden hensyn til journalistiske kriterier?

Nu er det radikale venstre jo i den situation, at partiet har en ret central placering i dansk politik. En gang imellem blæser vejrhansen til højre, en gang imellem blæser vejrhansen til venstre. Derfor er de radikale journalistisk og mediemæssigt interessante, og derfor får de forholdsmæssigt en langt større omtale, end andre gør. Det radikale venstre er altså et mediemæssigt interessant parti i denne sammenhæng.

Hvad med fremtiden? Hvad er det for et ligelighedskriterium, man ønsker for fremtiden? Vi er enige om, at Danmarks Radio og et kommende TV 2 skal have samme alsidighedsforpligtelse i bredden med journalistiske kriterier, som det er tilfældet med Danmarks Radio i øjeblikket. Men skal det være dagspressens regler, hvor man har friheden til fuld udblæsning, eller skal det være de alsidighedsregler, som gælder i Danmarks Radio, der skal gælde for fremtidens nærradio og lokal-TV? Det kan det være interessant at få at vide af det radikale venstre.

Flemming Jensen (KF):

Naturligvis er det da trist for hr. Tastesen, at socialdemokratiet ikke er interessant mediemæssigt, men det må man jo så forsøge at blive.

Hr. Tastesen nævnte, at man havde en konsekvent holdning. Var det den konsekvente holdning, som f.eks. blev udtrykt i det citat, justitsministeren for et øjeblik siden læste op fra hr. Søren Hansens tale? Eller er konsekvensen, at man nu vil reklamere for millioner for at forhindre reklame?

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg forstod nu på hr. Tastesen, at socialdemokratiet er modstander af politiske reklamer i radio og TV. Jeg må derfor gå ud fra, at hr. Tastesen vil være med til at gennemføre det forslag, vi fremsætter i forbindelse med den permanente lovgivning for lokalradio og -TV. Jeg håber, det kan bekræftes; så er vi kommet så langt.

Dernæst spørger hr. Tastesen, om det virkelig kan være rimeligt og retfærdigt, at uanset hvilken størrelse et parti har, skal det have lige adgang til medierne i en valgssituation. Det sidste var mit tillæg, men det går jeg

[Bilgrav-Nielsen]

ud fra var baggrunden. Det er et meget interessant spørgsmål. Det, hr. Tastesen antyder, er, at de regler, der i dag gælder i Danmarks Radio – forud for et folketingsvalg er der som bekendt ligelig adgang for samtlige godkendte, opstillende partier – mener hr. Tastesen ikke er rimelige. Han mener, der burde være længere sendetid til et større parti. Det synes jeg er en meget klar tilkendegivelse. Det viser, hvorfor socialdemokratiet har vendt sig imod dette forslag. Det er i realiteten ikke lighedens sag, man taler; man kæmper for at sikre sig, at ikke andre skal have adgang til de medier, som man nu engang selv har sat sig på.

Jeg vil godt gøre opmærksom på, at de regler, der gælder i dag i Danmarks Radio, har været under afprøvning adskillige gange. Meget interessant er det netop at høre justitsministerens redegørelse i dag. Det er meget spændende at se, om socialdemokratiet virkelig vil til nu at sætte spørgsmålstejn ved disse regler, som jeg mener er et særkende for dansk demokrati, reglerne om, at der er adgang for alle, som er kommet over de forhindrede, der i øvrigt er med hensyn til underskrifter og godkendelse i indenrigsministeriet. Jeg håber ikke, det når dertil, at det standpunkt får flertal i folketinget.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Jeg må klart sige, at hr. Bilgrav-Nielsen ikke har hørt efter, hvad jeg sagde. Jeg mener bestemt, at de regler, der gælder for Danmarks Radio med hensyn til alsidighedskriteriet, også skal gælde for et kommende TV 2, og herom har jeg forstået at der er enighed mellem socialdemokratiet og det radikale venstre.

Det, som er mit spørgsmål, er, om det alsidighedskriterium, som skal forekomme i form af tildeling af sendetilladelse, skal være gældende for radio og TV fremover eller det radikale venstre for lokalmediers vedkommende vil have det samme alsidighedskriterium som det, der gælder for Danmarks Radio på dette område, eller man vil give hver radiosender og TV-sender samme frihed, som dagbladene ude i lokalområderne har til at anlægge deres egen stil og være det, som jeg sagde i første omgang, en blomst, der i frihed

udfolder sig. Det må være det, der er spørgsmålet, når det drejer sig om lokale medier.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Hr. Tastesen blander to ting sammen. Med hensyn til spørgsmålet om indholdet af programmer i radio- og TV-stationer er vi enige i det grundsynspunkt, som også ligger i ministerens forslag om den permanente lovgivning, nemlig at der ikke over for den enkelte station i dens daglige virksomhed, programlægning og udsendelsesaktivitet skal stilles samme alsidighedskrav, som vi gør til Danmarks Radio. Det, vi taler om her, og det, forslaget vedrører, har intet med det at gøre. Det har intet at gøre med den journalistiske frihed ej heller. Det har kun noget at gøre med, om det skal være tilladt på ensidig vis, som nogle praktiserer det i dag, at sælge politisk sendetid i lokalradio og -TV. Det er en helt anden sag.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Hr. Bilgrav-Nielsen ønskede et signal med hensyn til lokalradio- og -TV-forsøgene, en opmuntring til dem om at være åbne over for alle partier. Jeg mener, denne debat i dag har vist et ganske klart signal fra et bredt flertal i folketinget om, at man ønsker, at noget sådant skal finde sted, og jeg mener, det er noget, som uvægerlig må vække opmærksomhed på de pågældende stationer og hos de partier, som med større eller mindre økonomi i baglommen søger opstilling til de kommunale råd.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:**Formanden:**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Det energipolitiske udvalg (31/10 85):

Udtræder: Tinning (VS)

Nyt medl.: Kinch-Jensen (VS)

Socialudvalget (31/10 85):

Udtræder: Tinning (VS)

Ny stedf.: Kinch-Jensen (VS)

Udv. ang. videnskabelig forskning (31/10 85):

Udtræder: Tinning (VS)

Ny stedf.: Kinch-Jensen (VS)

Kulturudvalget (31/10 85):

Udtræder: Tinning (VS)

Ny stedf.: Kinch-Jensen (VS).

Skatte- og afgiftsudvalget (31/10 85):

Udtræder: Arne Lund (KF)

Ny stedf.: Jette Thomsen (KF).

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 1. november 1985, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 17.33
